

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐

วันจันทร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๑๐ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

.....

กรรมการวิสามัญผู้มาประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรณแสง	ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๒. นายนิรวิชัย ปุณณกันต์	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง
๓. พลโท อำพน ชูประทุม	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม
๔. นายสมชาย แสวงการ	โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๕. นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร	รองโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๖. นายสีก กอแสงเรือง	กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๗. นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล	กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๘. นายกรรณภว์ ธนภรรคภวิน	กรรมการวิสามัญ
๙. นายเข้มชัย ชุตินวงศ์	กรรมการวิสามัญ
๑๐. นางชื่นสุมน นิเวทพงษ์	กรรมการวิสามัญ
๑๑. นายธรรมบุญ เรืองดิษฐ์	กรรมการวิสามัญ
๑๒. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการวิสามัญ
๑๓. นายอุดม รัฐอมฤต	กรรมการวิสามัญ
๑๔. นายอธิคม อินทุภูติ	เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
๑๕. นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล	รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญผู้ลาการประชุม คือ

๑. นางกาญจนารัตน์ สิวโรจน์	(ลาการประชุม)
๒. พลเอก ยุวัญ สุริยกุล ณ อยุธยา	(ลาการประชุม)
๓. พลอากาศเอก ชัยพฤกษ์ ดิษยศริน	(ลาการประชุม)
๔. นายบุญชัย โชควัฒนา	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

สำนักงานศาลยุติธรรม	
๑. นายไพโรจน์ โปเยี่ยม	ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา
๒. นายณรงค์ ทับทิมไสย์	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
	ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

๑๒/๖/๖๐

๓. นายศุภกิจ แยมประชา	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
	ประจำสำนักประธานศาลฎีกา
๔. นายเอกพงษ์ ธนะพัฒนา	นิติกร
๕. นายชานนท์ อภิชัยณรงค์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
<u>สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา</u>	
๑. นายวิชัยพล ฉวีวรรณ	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
๒. นางสาวสุจิตตา มโหธร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
<u>สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร</u>	
<u>สำนักกรรมการ ๒</u>	
๑. นางสาวประไพพร สัมเกลี้ยง	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๒. นายสุรพงศ์ อุห์ต	นิติกรชำนาญการ
<u>ผู้ติดตามสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ</u>	
๑. พ.ต.อ.สุนทร อรุณนารา	ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว
	นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร
๒. นางสาวสุภามาศ สิมอาจารย์	ผู้ติดตาม
	นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร
๓. พันโท รัฐเขต แจ้งจาร์ส	ผู้ช่วยดำเนินงาน
	พลโท อำพน ชูประทุม
๔. นายชานนทร์ บุญรัชกุล	ผู้ช่วยดำเนินงาน
	นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์
๕. นางสาวดวงพร จุลตามระ	ผู้ติดตาม
	ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสาม คือ

- นายณัฐชัย เปรมประเสริฐ

นิติกรปฏิบัติการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมาธิการวิสามัญมาครบองค์ประชุมแล้ว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวเปิดการประชุมโดยดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑. เรื่องข้อสังเกตและประเด็นของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... ของคณะกรรมการการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอเพื่อให้คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาต่อไป

๓๖๖

๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... ได้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอคำแปรญัตติจำนวน ๒ คน คือ ๑) นายเจตน์ ศิรธรานนท์ และ ๒) ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร ซึ่งคณะกรรมการการวิสามัญจะเชิญผู้แปรญัตติมาชี้แจงเหตุผลการแปรญัตติต่อไป

๓. ผู้แทนจากสำนักงานศาลยุติธรรมได้นำเสนอเอกสารร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑ วรรคห้า และมาตรา ๑๓ วรรคสอง ที่ปรับแก้ไขถ้อยคำตามมติที่ประชุมครั้งที่ผ่านมาเสนอต่อที่ประชุม

๔. กรณีการเปิดให้เผยแพร่และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทางเว็บไซต์ของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น ขณะนี้ยังไม่มีบุคคลใดแสดงความคิดเห็น

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุม ดังนี้

- ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ไม่มีการแก้ไข

- ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ มีการแก้ไข หน้าที่ ๑ รายชื่อกรรมการวิสามัญ ดังนี้ “พลตรี วีระ โจนวาศ” เป็น “พลตรี วีระ โรจนวาศ”

“นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร” เป็น “นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร”

“นายบุญชัย โชควัฒนา” เป็น “นายบุญชัย โชควัฒนา”

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... ดังนี้

๓.๑ พิจารณาบททวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... ในประเด็นหรือมาตราที่รอการพิจารณาไว้ สรุปผลได้ดังนี้

ตามที่คณะกรรมการการวิสามัญมีมติมอบหมายให้ผู้แทนจากสำนักงานศาลยุติธรรมและผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกายกร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑ วรรคห้า มาตรา ๑๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ปรับถ้อยคำให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องมานำเสนอต่อที่ประชุม สรุปได้ดังนี้

มาตรา ๖

มีการแก้ไข

กรณีการปรับถ้อยคำมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ควรบัญญัติคำว่า “ระบบไตสวน” ไว้หรือไม่

ประเด็นการพิจารณา

นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ตามที่ประชุมได้มอบหมายสำนักงานศาลยุติธรรมได้ยกร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไตสวนและเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ ให้ศาลค้นหาความจริงโดยนำสำนวนการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะผู้ไตสวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจไตสวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้”

ไม่มี

โดยข้อความดังกล่าวได้ปรับถ้อยคำให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ วรรคหก และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖ และกำหนดให้นำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะผู้ไต่สวนอิสระแล้วแต่กรณีเป็นหลักในการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีที่ได้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ไต่สวน” ในชั้นวาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ข้อเท็จจริงหากบัญญัติไว้อาจทำให้เกิดข้อจำกัดในการทำงานของศาลได้ ประกอบกับมาตราดังกล่าวได้ยกร่างมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒

นายอนุรักษ์ ส่างอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่าการใช้คำว่า “ระบบไต่สวน” เป็นถ้อยคำทางวิชาการที่ใช้ในทางทฤษฎี ซึ่งโดยหลักจะไม่นำถ้อยคำทางวิชาการมาบัญญัติไว้ในกฎหมาย เพราะอาจทำให้เกิดการตีความและโต้แย้งต่อศาลในทางปฏิบัติได้ โดยที่มาของถ้อยคำดังกล่าวได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๙ วรรคสาม บัญญัติไว้ว่า

“ให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ วิธีพิจารณาและวินิจฉัยคดีให้เป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยต้องใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็ว”

ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ ได้วางกรอบในการพิจารณาแล้วว่าให้นำสำนวน ป.ป.ช. มาเป็นหลักในการพิจารณาของศาลอยู่แล้ว ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รวมทั้งศาลแรงงานใช้ระบบไต่สวนเช่นเดียวกันแต่มีได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้ ศาลคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหา มีอำนาจมากกว่าเจ้าหน้าที่รัฐ ฝ่ายตรวจสอบและพยาน

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในชั้นการยกร่างพระราชบัญญัติได้หารือในประเด็นดังกล่าวว่า สมควรกำหนดใช้ระบบไต่สวนให้เป็นไปโดยรวดเร็วหรือไม่ ต่อมาได้เพิ่มความดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่าต้องการป้องกันการตีความว่าวิธีพิจารณาดังกล่าวเป็นการใช้ระบบไต่สวนหรือไม่ ประกอบกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ได้ประกาศเป็นกฎหมายใช้บังคับไปแล้วได้บัญญัติกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็ว และเพิ่มข้อความดังกล่าวไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ดังนั้น เห็นควรให้คงคำว่า “ระบบไต่สวน” ไว้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังมีบางมาตราที่กำหนดให้นำกระบวนการวิธีพิจารณาระบบไต่สวนมาใช้ ยกตัวอย่างเช่น มาตรา ๓๖ เรื่องการไต่สวนพยานบุคคล แม้ตัดคำว่า “ระบบไต่สวน” ออกก็ยังคงปรากฏในมาตราอื่น จึงเสนอให้คงไว้ตามร่างเดิม ประกอบกับเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบและกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ที่ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว ประกอบกับ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักการทั่วไปไว้กว้าง ๆ เกี่ยวกับระบบไต่สวน เพื่อใช้ประกอบการกำหนดวิธีพิจารณาไว้ในมาตราอื่นตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

นายอติคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๑๙ วรรคสอง เรื่องระยะเวลาเกี่ยวกับการแก้ไขกระบวนการพิจารณากรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้นศาลสามารถสั่งแก้ไขได้หากฟ้องไม่ถูกต้อง ซึ่งศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาได้นั้นเป็นกระบวนการพิจารณาที่อยู่ในระบบไต่สวน ประกอบกับเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์

นายนิรวัชช์ ปุณณกันต์ รองประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ คนที่สอง ได้เสนอต่อที่ประชุมว่า สามารถแก้ไขคำว่า “ระบบไต่สวน” เป็นคำว่า “การไต่สวน” ได้หรือไม่

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การใช้คำว่า “ระบบไต่สวน” พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้คำว่า “ให้ศาลไต่สวน”

เมื่อที่ประชุมมีความเห็นเป็นสองแนวทาง ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้เสนอต่อที่ประชุมว่า เนื่องจากกรรมาธิการวิสามัญมีความเห็นเป็น ๒ แนวทาง คือ แนวทางที่ ๑ เห็นชอบตามร่างมาตรา ๖ ที่ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมยกร่างเสนอต่อที่ประชุม และ ๒) เห็นควรให้ตัดคำว่า “ระบบไต่สวน” ออก จึงเสนอให้ลงมติว่ากรรมาธิการวิสามัญส่วนใหญ่เห็นชอบกับแนวทางใด โดยให้ถือเอาเสียงข้างมากของที่ประชุม ภายหลังจากที่กรรมาธิการวิสามัญออกเสียงลงคะแนนผลปรากฏว่าที่ประชุมเห็นชอบกับแนวทางที่ ๑ ดังนั้น ที่ประชุมจึงมีมติเห็นชอบกับร่างมาตรา ๖ ที่ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมยกร่างเสนอต่อที่ประชุม

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรแก้ไขมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นดังนี้

“การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ ให้ศาลค้นหาความจริงโดยนำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณาและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้”

มาตรา ๑๑**รอกการพิจารณา**

กรณีมาตรา ๑๑ วรรคห้า การกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาในระหว่างการพิจารณาคดีเมื่อมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษาผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ควรกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาไว้จำนวนเท่าใด เพื่อให้สามารถพิจารณาคดีต่อไปได้

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐชัย เปรมประเสริฐ ผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับฯ ได้กล่าวสรุปต่อที่ประชุมว่า สำนักงานศาลยุติธรรมได้ยกร่างมาตรา ๑๑ วรรคห้า มาเสนอต่อที่ประชุมตามที่ได้รับมอบหมาย โดยเห็นควรกำหนดให้วรรคห้า แยกออกเป็นกรณีพ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ กับกรณีมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ และกรณีการพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว โดยกำหนดให้ชัดเจนว่ากรณีที่ขอยอมให้เหลือองค์คณะผู้พิพากษาไม่น้อยกว่าเจ็ดคน เฉพาะการพิจารณาคดีเท่านั้น หากจะทำคำพิพากษาต้องมีองค์คณะผู้พิพากษาจำนวนเก้าคน ทั้งนี้ ได้เสนอเพิ่มเป็นมาตรา ๑๑/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๑/๑ ในระหว่างการพิจารณาคดีใด หากมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษาผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ให้ถือว่าผู้พิพากษาเท่าที่มีอยู่เป็นองค์คณะผู้พิพากษาเพื่อพิจารณาคดีนั้นต่อไปได้ เว้นแต่ผู้พิพากษาในองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน ทั้งนี้ เมื่อเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงได้สิ้นสุดแล้ว ให้ผู้พิพากษาที่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้นั้นกลับเข้าเป็นองค์คณะผู้พิพากษาต่อไป

ในกรณีที่ผู้พิพากษาในองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน หรือในกรณีที่ประธานศาลฎีกาเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม หรือในกรณีที่ผู้พิพากษาใดในองค์คณะพ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ ให้ดำเนินการเลือกผู้พิพากษาเข้ามาแทนที่ให้ครบจำนวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา ๑๑ โดยผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกนั้น ให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้พิพากษาอื่นในองค์คณะที่ตนเข้าแทนที่ และสามารถตรวจสำนวนและลงลายมือชื่อในคำพิพากษาได้”

นางขึ้นสมุน นิวาทวงษ์ กรรมการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า กรณีที่ผู้พิพากษาในองค์คณะเหลือไม่ถึง ๗ คน ให้ดำเนินการเลือกผู้พิพากษาเข้ามาแทนที่ให้ครบองค์คณะ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้พิพากษาอื่นในองค์คณะที่ตนเข้ามาแทนที่ และสามารถตรวจสำนวนและลงลายมือชื่อในคำพิพากษาได้นั้น การกำหนดไว้ดังกล่าวจะมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะผู้พิพากษาที่มาแทนที่ดังกล่าวไม่ได้พิจารณาคดีมาตั้งแต่แรก

ต่อข้อสังเกตดังกล่าว **นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา** ได้กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมว่า กรณีการเลือกผู้พิพากษาเข้ามาแทนที่เพื่อให้ครบองค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณาคดีนั้นในทางปฏิบัติกรณีดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้น้อย

นางสาวจินตน์นที ชญาตร์ ศุภมิตร รองโฆษกคณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้แสดงความเห็นต่อที่ประชุมว่า เมื่อพิจารณาถ้อยคำมาตรา ๑๑ วรรคห้า ที่เสนอต่อที่ประชุมในการกำหนดจำนวนผู้พิพากษาในองค์คณะเหลือไม่ถึง ๗ คน นั้น เพราะเหตุใดจึงไม่ใช่ถ้อยคำเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง กรณีกำหนดให้ผู้พิพากษาซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน แต่ไม่เกิน ๙ คน

สรุป

ต่อการเสนอปรับแก้ยคำมาตรา ๑๑ วรรคห้า นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการ คณะกรรมการวิสามัญ ได้ยกร่างมาตรา ๑๑ วรรคห้า เสนอขอปรับแก้เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ ผู้พิพากษาใดในองค์คณะพ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ หรือมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจ ก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษานั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ดำเนินการเลือกผู้พิพากษาเข้ามาแทนที่ ให้ ครบจำนวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง โดยผู้พิพากษาซึ่งได้รับเลือกนั้น ให้มีอำนาจ เช่นเดียวกับผู้พิพากษาอื่นในองค์คณะที่ตนเข้าแทนที่ และสามารถตรวจสำนวนและลงลายมือชื่อใน คำพิพากษาได้ เว้นแต่กรณีมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษาซึ่งเป็น องค์คณะในการพิจารณาคดีนั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในวันนัดเป็นการชั่วคราว และผู้พิพากษาใน องค์คณะคงเหลือไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้ถือว่าผู้พิพากษาเท่าที่มีอยู่เป็นองค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาคดี นอกจากการทำคำพิพากษาต่อไปได้”

เหตุผล เพื่อต้องการกำหนดให้กรณีที่ผู้พิพากษาใดในองค์คณะผู้พิพากษาพ้นจากหน้าที่ตาม มาตรา ๑๒ หรือมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษานั้นไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ให้เลือกผู้พิพากษาเข้ามาแทนที่ให้ครบจำนวน โดยให้ผู้พิพากษานั้นมีอำนาจตรวจ สำนวนและลงลายมือชื่อในคำพิพากษาได้ แต่หากเป็นกรณีผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะในการพิจารณา คดีนั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในวันนัดเป็นการชั่วคราว และผู้พิพากษาในองค์คณะคงเหลือไม่น้อยกว่า ๗ คน ให้เป็นองค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาคดีได้ แต่จะทำคำพิพากษาไม่ได้ ทั้งนี้ กรณีเหตุชั่วคราวอาจ กำหนดเทียบเคียงรัฐธรรมนูญตามจำนวนขั้นต่ำให้ผู้พิพากษา ๕ คน พิจารณาคดีต่อไปได้ แต่จะทำ คำพิพากษาได้ต้องให้ผู้พิพากษา ๙ คน

พลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการวิสามัญ กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๑๑ วรรคห้า เจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องการกำหนดให้ใช้องค์คณะผู้พิพากษาจำนวน ๙ คน

นางขึ้นสมุน นิเวทวงษ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เมื่อพิจารณาในแง่ของ องค์คณะผู้พิพากษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง กำหนดจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน แต่ไม่เกิน ๙ คน นั้น ได้มีข้อพิจารณาเรื่ององค์ประชุม หากกำหนดไว้ จำนวน ๙ คน องค์ประชุมควรกำหนดให้เหลือจำนวนผู้มาประชุมไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ คือ จำนวน ๗ คน ซึ่งหากกำหนดไว้จำนวน ๕ คน จะทำให้องค์ประชุมน้อยกว่า ๒ ใน ๓ ได้

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวที่ประชุมว่า ในทาง ปฏิบัติที่ผ่านมาการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในแต่ละคดีจะใช้ระยะเวลาาน ซึ่งช่วงระยะเวลาดังกล่าวทำให้ผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติ ภารกิจอื่น ๆ ได้ ประกอบกับข้อเท็จจริงจะไม่มีผู้พิพากษาจำนวน ๒ - ๓ คน ติดภารกิจพร้อมกันใน คราวเดียวได้ ดังนั้น การกำหนดไว้ที่จำนวน ๗ คน จึงมีความเหมาะสม

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า จำนวน องค์คณะผู้พิพากษาสามารถนำไปกำหนดรายละเอียดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาได้ ซึ่งอาจจะ กำหนดมากหรือน้อยกว่า ๗ คน ได้ ประกอบกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๑ กำหนดให้องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการนั่งพิจารณาคดีและในการ ทำคำวินิจฉัยต้องประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่า ๗ คน

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดให้องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการนั่งพิจารณาคดีและในการทำคำวินิจฉัย แต่คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษานั่งพิจารณาเพียงในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในวันนัดเป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ หากที่ประชุมเห็นควรกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาไว้ที่จำนวน ๕ คน หรือ ๗ คน ก็เห็นชอบด้วยในหลักการ แต่ควรกำหนดเฉพาะนัดที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในวันนัดเป็นการชั่วคราวที่ทำให้องค์คณะผู้พิพากษาไม่ครบ ๙ คน ให้สามารถพิจารณาคดีต่อไปได้

ศาสตราจารย์พิเศษทศศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้สอบถามผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีการใช้ถ้อยคำว่า “และ” และคำว่า “หรือ” ควรใช้ถ้อยคำใด

นางขึ้นสมุน นิวาทวงษ์ กรรมการการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า โดยหลักใช้ได้ทั้งคำว่า “และ” หรือคำว่า “หรือ” การกำหนดไว้ที่จำนวน ๗ คน เป็นการกำหนดองค์คณะพื้นฐานให้เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมโดยใช้เสียงข้างมาก จึงกำหนดองค์ประชุม ๒ ใน ๓ เพื่อให้สามารถลงมติในที่ประชุมกึ่งหนึ่งได้ หากกำหนดไว้ที่ ๕ คน จะทำให้มีจำนวนน้อยเกินไป ประกอบกับในการตัดสินใจของผู้พิพากษาจำนวน ๙ คน ต้องอาศัยพยานหลักฐานและการแสวงหาข้อเท็จจริงในชั้นกระบวนการพิจารณาประกอบพิจารณาด้วย

นายอริคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า กรณีที่กำหนดให้ถือว่าผู้พิพากษาเท่าที่มีอยู่เป็นองค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาคดีนอกจากการทำคำพิพากษานั้น เห็นควรกำหนดจำนวนองค์คณะผู้พิพากษาจำนวน ๗ คน อย่างไรก็ตาม หากที่ประชุมเห็นควรกำหนดไว้ที่จำนวน ๕ คน ก็สามารถไปออกข้อกำหนดของประธานศาลฎีการองรับได้เช่นเดียวกัน

ศาสตราจารย์พิเศษทศศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เมื่อกรรมการวิสามัญส่วนใหญ่เห็นชอบกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาไว้ที่จำนวน ๗ คน กรณีในระหว่างการพิจารณาคดีหากมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอันอันมิอาจก้าวล่วงได้เป็นการชั่วคราวแล้ว การแก้ไขมาตรา ๑๑ วรรคห้า ควรจะรวมไว้ในมาตราเดิมหรือเพิ่มขึ้นเป็นมาตราใหม่

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวที่ประชุมว่า เสนอให้รวมไว้ในมาตราเดียว

นางขึ้นสมุน นิวาทวงษ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า โดยหลักการร่างกฎหมายสามารถกำหนดไว้ในมาตราเดิมหรือเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ได้ ซึ่งหากเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ เลขมาตราจะมีการปรับเรียงลำดับเลขมาตราภายหลัง

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวสรุป ต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๑๑ วรรคห้า ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาไว้ ที่จำนวน ๗ คน กรณีในระหว่างการพิจารณาคดีหากมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจก้าวล่วง ได้เป็นการชั่วคราว ตามถ้อยคำที่ นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ เสนอ โดยมอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมและผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา นำไปปรับถ้อยคำและหารือร่วมกันว่าควรกำหนดไว้ในมาตราเดิมหรือเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ก่อนนำมาเสนอ ต่อที่ประชุมในครั้งถัดไป

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้รอการพิจารณามาตรา ๑๑ วรรคห้า โดยที่ประชุมเห็นชอบ ในหลักการกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาไว้ที่จำนวน ๗ คน กรณีในระหว่างการพิจารณาคดีหากมีเหตุ สุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจก้าวล่วงได้เป็นการชั่วคราว ตามข้อความที่ นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ เสนอ โดยมอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมและผู้แทน จากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหารือร่วมกันในการปรับถ้อยคำก่อนนำมาเสนอต่อที่ประชุม ในครั้งถัดไป

มาตรา ๑๓

ไม่มีการแก้ไข

กรณีการคัดค้านผู้พิพากษาที่ถูกเลือกเข้ามาแทนที่ตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง สามารถคัดค้านได้ ถึงเมื่อใด

ประเด็นการพิจารณา

นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวชี้แจง ต่อที่ประชุมว่า ตามที่ประชุมได้มอบหมายสำนักงานศาลยุติธรรมได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๑๓ วรรคสอง กรณีการคัดค้านผู้พิพากษาที่ถูกเลือกเข้ามาแทนที่ สามารถคัดค้านได้แม้จะเริ่มไต่สวน พยานหลักฐานไปแล้ว เพราะน่าจะถือว่าเป็นเหตุอันสมควรที่ไม่สามารถยื่นคำคัดค้านได้ก่อนนั้น ตามร่างมาตรา ๑๓ วรรคสอง แต่ในการประชุมครั้งที่ผ่านมามีปัญหาว่าจะให้คัดค้านได้ถึงเมื่อใด เพราะอาจถูกใช้เป็นช่องทางในการประวิงคดีได้

ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ในข้อ ๔ เมื่อที่ประชุมใหญ่เลือก องค์คณะแล้ว จะปิดประกาศรายชื่อไว้ที่ศาลฎีกาภายใน ๕ วัน นับแต่วันประชุม เพื่อให้คู่ความทราบ และมีโอกาสคัดค้าน ในกรณีนี้ อาจกำหนดต่อท้ายมาตรา ๑๓ วรรคสองให้ชัดเจนว่า “... ทั้งนี้ หากเป็น การคัดค้านผู้พิพากษาที่ถูกเลือกเข้ามาแทนที่ตามมาตรา ๑๑/๑ วรรคสอง ต้องยื่นคำร้องคัดค้านไม่ช้า กว่า.....วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่มีมติเลือกผู้พิพากษาดังกล่าว”

นางชีนสมุน นิวาทวงษ์ กรรมการวิชาการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า หากกำหนดวันให้ คู่ความคัดค้านแล้วคู่ความไม่มาศาลจนทำให้ไม่ทราบเหตุแห่งการคัดค้านได้ กรณีการแจ้งเหตุคัดค้าน ดังกล่าวในทางปฏิบัติศาลได้แจ้งคู่ความให้ทราบหรือไม่

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ที่ผ่านมา ในทางปฏิบัติศาลไม่ได้แจ้งให้คู่ความทราบ

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าว ต่อที่ประชุมว่า หากไม่มีการแจ้งให้คู่ความได้รับทราบเหตุแห่งการคัดค้านจะทำให้ไม่เป็นธรรม กับคู่ความได้

นายอนุรักษ์ ส่างอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การกำหนดเงื่อนไขให้มีการคัดค้านผู้พิพากษาที่ถูกเลือกเข้ามาแทนที่ให้กระทำได้นั้น ในทางปฏิบัติ อาจทำให้การพิจารณาคดีล่าช้าได้ เพราะโดยหลักคู่ความสามารถขอคัดค้านนับแต่วันที่ทราบเหตุแห่ง การคัดค้านในวันใดส่วนแล้ว

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้เสนอต่อที่ประชุมว่า ควรกำหนดการคัดค้านผู้พิพากษาที่ถูกเลือกเข้ามาแทนที่นับแต่วันที่มีการแจ้ง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา ในทางปฏิบัติ จึงเสนอให้คงไว้ตามร่างเดิม

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ถ้อยคำ ตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง ข้อความว่า “...เว้นแต่ผู้คัดค้านสามารถแสดงต่อศาลได้ว่ามีเหตุสมควร ที่ทำให้ไม่สามารถคัดค้านได้ก่อนนั้น” ได้บัญญัติไว้ครอบคลุมแล้ว เพราะคู่ความสามารถคัดค้านได้เลย นับแต่วันที่รู้เหตุอันจะคัดค้านผู้พิพากษาได้

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้คงมาตรา ๑๓ วรรคสอง ไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๑๔

มีการแก้ไข

กรณี queประชุมเห็นควรปรับถ้อยคำให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง กำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาเลือกผู้พิพากษาคนหนึ่ง ในจำนวนเก้าคนเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน

ประเด็นการพิจารณา

นางขึ้นสมุน นิเวทพงษ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในการประชุมครั้งที่ ผ่านมาที่ประชุมมีมติมอบหมายให้ไปดำเนินการปรับถ้อยคำให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง กำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาเลือกผู้พิพากษาคนหนึ่ง ในจำนวน เก้าคนเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนนั้น ขอเสนอถ้อยคำมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น ให้ผู้พิพากษาซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดในคราว สงคะแนนตามวรรค ๑๑ วรรคสอง เป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้ประธานศาลฎีกาจัดสรรผู้ใดเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ให้องค์คณะผู้พิพากษาเลือก ผู้พิพากษาคนหนึ่ง ในจำนวนเก้าคนเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน”

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวให้ ข้อมูลต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่า เหตุผลของการยกร่างมาตรา ๑๔ ในการกำหนดให้ผู้พิพากษาซึ่งได้รับ คะแนนสูงสุดเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนนั้น มีวัตถุประสงค์ต้องการให้เห็นว่าผู้พิพากษาดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะเป็นเจ้าของสำนวนแล้ว ประกอบกับไม่ต้องใช้เวลาในการเลือกองค์คณะผู้พิพากษาใหม่

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้แก้ไขมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีการแก้ไข เป็นดังนี้

“เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น ให้ผู้พิพากษาซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดในคราว สงคะแนนตามมาตร ๑๓ วรรคสาม เป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้ประธานศาลฎีกาจัดอันดับสวดว่าผู้ใดเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ให้องค์คณะผู้พิพากษาเลือก ผู้พิพากษาคนหนึ่งในจำนวนก้ำกั้นเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน”

๓.๒ ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... เรียงตามลำดับมาตราต่อไป สรุปได้ดังนี้

มาตรา ๑๕

ไม่มีการแก้ไข

- มาตรา ๑๕ เป็นการบัญญัติหลักการพิจารณาคดีต่อเนื่อง ซึ่งมีหลักการเดียวกันกับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๙ ข้อความว่า “ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานต่อเนื่อง ติดต่อกันไปทุกวันจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่จะมีเหตุหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้” ซึ่งมีความแตกต่างกันตรงถ้อยคำว่า “ทุกวัน”

มาตรา ๑๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖ เรื่องการขอให้ศาลไต่สวนพยานหลักฐานล่วงหน้าเทียบเคียงได้กับมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และบัญญัติไว้ในข้อกำหนด เกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๒๒

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวสรุป ต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๑๖ คณะกรรมการพิจารณาศึกษาฯ ล่วงหน้า มีข้อสังเกตว่าการขอไต่สวน พยานหลักฐานล่วงหน้า เป็นหลักการที่มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญา ตามมาตรา ๒๓๗ ทวิ อยู่แล้ว จึงอาจไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้

อธิคม

นายวินัย ตำรวงศ์มงคล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการขอไต่สวนพยานหลักฐานล่วงหน้าเป็นหลักการที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอยู่แล้ว ซึ่งสามารถนำมาใช้โดยอนุโลมได้ จึงเสนอเห็นควรให้ตัดออก อย่างไรก็ตาม หากคณะกรรมการวิสามัญเห็นควรให้คงไว้ตามร่างเดิม ขอเสนอให้เพิ่มคำว่า “ผู้ไต่สวนอิสระ” เพราะการไต่สวนพยานหลักฐานล่วงหน้าจะหมายความรวมถึงผู้ไต่สวนอิสระด้วย

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอติคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการขอไต่สวนพยานหลักฐานล่วงหน้าที่บัญญัติไว้เป็นกรณีที่มีองค์คณะผู้พิพากษา แต่การพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยังไม่มียกเว้นองค์คณะผู้พิพากษาจนกว่าจะได้มีการเลือกองค์คณะผู้พิพากษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีบัญญัติวรรคสองกำหนดให้กรณีที่มีการยื่นคำร้องยื่นต่อศาลขอให้มีการไต่สวนพยานหลักฐานก่อนอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องให้ผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาตามมาตรา ๙ เป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนพยานหลักฐานดังกล่าวให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้รองรับไว้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาการดำเนินการขอไต่สวนพยานหลักฐานล่วงหน้าเกิดขึ้นน้อย ซึ่งกฎหมายเดิมได้กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาเรื่องคำขอก่อนมียกเว้นองค์คณะผู้พิพากษา ประกอบกับ แม้ไม่ได้มีการบัญญัติไว้ก็สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากสามารถนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอไต่สวนพยานหลักฐานล่วงหน้ามาบังคับใช้ได้

นายอติคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เหตุผลในการยกเว้นมาตรา ๑๖ เนื่องจากการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการไต่สวนพยานหลักฐานก่อนอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องให้ผู้พิพากษาประจำแผนกได้ดำเนินการตามกฎหมายเดิมโดยพิจารณาข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาประกอบด้วย เมื่อการดำเนินการบางอย่างในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาที่ผ่านมามีข้อยุติแล้ว จึงได้นำมากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวสรุปต่อที่ประชุมว่า กรณีการเสนอเพิ่มคำว่า “ผู้ไต่สวนอิสระ” นั้น ผู้ไต่สวนอิสระหมายความรวมถึงบุคคลที่อยู่ในคำว่า “บุคคลที่เกี่ยวข้อง” ตามความในวรรคหนึ่งแล้ว

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้คงมาตรา ๑๖ ไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๑๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗ กรณีการกำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ วรรคสาม แต่มาตรา ๑๗ เพิ่มถ้อยคำให้ชัดเจนว่าบุคคลใดต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่บ้าง

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวสรุปต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๑๗ วรรคสอง กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่งนั้น ที่ผ่านมามีกรณีผู้ที่พ้นตำแหน่งกลับเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ต่อหรือไม่

อติคม

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีผู้ที่พ้นจากตำแหน่งตามคำพิพากษาของศาลให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่สามารถกลับเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

นายธรรมบุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ผู้ที่ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๑) กรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐในที่นี่หมายความว่ารวมถึงตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วยหรือไม่

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ผู้ที่ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๑) กรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะหมายความว่ารวมถึงตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้คงมาตรา ๑๗ ไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๑๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘ เป็นหลักการใหม่ที่ไม่ปรากฏในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเทียบเคียงพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกำหนดให้ศาลมีอำนาจมอบหมายเจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบด้วย

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวสรุปต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๑๘ กรณีในระหว่างการพิจารณา คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้ศาลมีอำนาจมอบหมายให้ผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกาทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีได้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติที่ผ่านมาระหว่างการพิจารณาคดีจะไม่ให้ผู้พิพากษามาทำหน้าที่ช่วยเหลือดังกล่าว แต่จะมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้พิพากษาปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดี เพราะในระหว่างการพิจารณาคดีเป็นขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งเป็นงานเอกสารที่ผู้พิพากษาจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแทนได้ ดังนั้น อาจไม่จำเป็นต้องนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมาย

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้คงมาตรา ๑๘ ไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๑๙

รอกการพิจารณา

มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง กรณีเรื่องอำนาจในการยื่นหรือขยายระยะเวลาการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญานักการเมือง และความในวรรคสอง เรื่องการแก้ไขข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเป็นหลักการที่บัญญัติขึ้นใหม่

ประเด็นการพิจารณา

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๑๙ ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ปรับถ้อยคำในกระบวนการพิจารณาของศาลกรณีเมื่อมีกระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้องสามารถเสนอขอแก้ไขต่อศาลได้ เพื่อไม่ให้ นำข้อผิดพลาดหรือบกพร่องนั้นมาเป็นข้อต่อสู้ในการแพ้งหรือชนะคดี

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ศาลคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ระบบไต่สวน เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติซึ่งในกระบวนการพิจารณาของศาลสามารถสั่งให้แก้ไขหรือคู่ความโต้แย้งข้อบกพร่องได้ หากนำความในวรรคสองกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้น ให้ศาลสั่งให้คู่ความซึ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้อง ดำเนินกระบวนการพิจารณาให้ถูกต้องได้ภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรนั้น การกำหนดไว้ดังกล่าวจะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติต่อศาลได้ เพราะคู่ความอาจนำข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเสนอเป็นข้อโต้แย้งหรือขอให้ศาลสั่งแก้ไขให้ถูกต้องได้

ประกอบกับ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มีการอุทธรณ์อาจทำให้เกิดปัญหาในการพิจารณาชั้นอุทธรณ์เช่นเดียวกัน เนื่องจากในบางกรณีศาลอาจไม่พบข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาได้ เมื่อคดีที่มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาในชั้นอุทธรณ์คู่ความอาจยกข้อผิดพลาดหรือบกพร่องดังกล่าวมาต่อสู้ได้ รวมอาจทำให้คู่ความนำมาเป็นเทคนิคในการขอยื่นอุทธรณ์ต่อศาลได้ อย่างไรก็ตาม หากที่ประชุมเห็นควรบัญญัติไว้ ขอเสนอให้เพิ่มข้อความว่า “ถ้ามีกรณีเกิดเรื่องผิดพลาดในข้อพิจารณามีให้ศาลยกเหตุขึ้นนั้นขึ้นมาเป็นข้อให้ศาลยกฟ้อง” เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ศาลยกเหตุข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณานั้นขึ้นมาเป็นข้อให้ศาลยกฟ้อง

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้นนั้น ในกรณีที่ศาลชั้นต้นไม่พบ แต่พบในชั้นอุทธรณ์ก็สามารถดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาในชั้นอุทธรณ์ต่อไปได้ เพราะทางปฏิบัติการอุทธรณ์สามารถยื่นอุทธรณ์ได้ทุกประเด็น เพื่อให้ศาลพิจารณาชี้ขาดว่าเห็นเป็นประการใดอยู่แล้ว ประกอบกับในทางปฏิบัติศาลจะไม่นำข้อผิดพลาดหรือบกพร่องมาเป็นข้อวินิจฉัยคดี

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ กรรมการการอาชีวศึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เหตุผลที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอเพิ่มความในวรรคสอง เพื่อต้องการกำหนดไว้ไม่ให้ นำข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณามาเป็นข้อต่อสู้ว่าใครผิดใครถูก

ต่อประเด็นดังกล่าว นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการการอาชีวศึกษาและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ไม่ควรนำความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ กรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้นมาบัญญัติไว้ เนื่องจากการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ใช่พิจารณาเพียงเฉพาะคดีอาญา แต่รวมถึงคดีร้ายผิดกติกด้วย ซึ่งคดีร้ายผิดกติกต้องนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาประกอบการพิจารณา โดยฝ่ายจำเลยจะเป็นผู้สืบพยานก่อนและจะต้องบรรยายฟ้องข้อเท็จจริงให้ปรากฏ เพื่อให้สามารถนำสืบได้ หากบัญญัติความในวรรคสองไว้อาจทำให้โจทก์ได้เปรียบ เขียนบรรยายคำฟ้องไม่ถูกต้องเพื่อใช้เป็นเหตุอ้างขอให้ศาลสั่งแก้ไขให้ถูกต้องได้จนทำให้เกิดการเสียเปรียบได้เปรียบในการฟ้องคดี รวมทั้งอาจขัดรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักนิติธรรมได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้แสดงความ
 คิดเห็นต่อที่ประชุมว่า การบัญญัติในลักษณะดังกล่าวของมาตรา ๑๙ วรรคสอง ใช้ถ้อยคำเช่นเดียวกับ
 มาตรา ๘ ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่ไม่ได้บัญญัติ
 ในลักษณะเคร่งครัด เพราะใช้คำว่า “อาจ” ดังนั้น เสนอให้ใช้คำว่า “อาจ” เช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วย
 วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

นายธรรมบุญ เรื่องติษฐ์ กรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นด้วยตามที่เสนอให้
 เพิ่มคำว่า “อาจ” และข้อความที่ นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ
 เสนอข้อความว่า “ถ้ามีกรณีเกิดเรื่องผิดพลาดในข้อพิจารณามีให้ศาลยกเหตุขึ้นขึ้นมาเป็นข้อให้ศาล
 ยกฟ้อง” เพื่อป้องกันไม่ให้ศาลดำเนินการผิดระเบียบหากศาลไม่มีการสั่ง เพราะหากเพิ่มเฉพาะคำว่า
 “อาจ” ในทางปฏิบัติศาลจะสั่งหรือไม่สั่งแก้ไขข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาก็ได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าว
 ต่อที่ประชุมว่า กรณีดังกล่าวเป็นดุลพินิจของศาลที่จะเป็นผู้พิจารณาว่าควรนำข้อผิดพลาดหรือบกพร่อง
 ทางวิธีพิจารณามาพิจารณา หากคงความในวรรคสองไว้สามารถชี้แจงได้ว่าพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา
 คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๘ ได้บัญญัติหลักการดังกล่าวไว้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้
 หากตัดความในวรรคสองออกอาจทำให้มีประเด็นซักถามจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการ
 พิจารณาวาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ได้ว่า เพราะเหตุใดจึงตัดออก แต่ในทางกลับกันมีประเด็นว่า
 หากบัญญัติไว้จะเป็นการกำหนดเคร่งครัดเกินไป แม้ไม่มีการบัญญัติไว้ในทางปฏิบัติศาลต้องสั่งแก้ไข
 ให้ถูกต้องอยู่แล้ว

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า
 กรณีเกิดข้อผิดพลาดในศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและ
 ประพฤติมิชอบ ศาลได้นำข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาดังกล่าวมาประกอบการพิจารณา
 หรือไม่

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอริคม อินทุติ เลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้ชี้แจง
 ต่อที่ประชุมว่า หากเกิดข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาในการพิจารณาคดีมีผลทำให้แพ้
 หรือชนะคดีศาลสามารถใช้ดุลพินิจสั่งให้แก้ไขให้ถูกต้องได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าว
 ต่อที่ประชุมว่า ยกตัวอย่าง คดีที่จำเลยหลักทรัพย์หรือรับของโจร จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง
 แต่ปรากฏว่าศาลพิจารณายกฟ้อง เนื่องจากการสอบคำให้การไม่ชัดเจนเพียงพอว่าเป็นการฟ้องความผิด
 ฐานหลักทรัพย์หรือรับของโจร เป็นต้น หากเกิดกรณีดังกล่าวในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบสามารถ
 ยกฟ้องหรือใช้มาตรา ๘ ที่กำหนดมุ่งเน้นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมมาพิจารณาได้หรือไม่

นายอริคม อินทุติ เลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า
 กรณีตัวอย่างดังกล่าว หากเป็นการใช้ระบบไต่สวนจะต้องยกขึ้นมาพิจารณาใหม่ เนื่องจากหลักการของ
 ระบบไต่สวนไม่ได้มุ่งคุ้มครองสิทธิของจำเลยเพียงอย่างเดียว แต่คุ้มครองสังคมประกอบด้วย ดังนั้น
 ในกรณีคดีปกติที่ไม่ใช่คดีทุจริตและประพฤติมิชอบศาลไม่สามารถดำเนินการได้ สามารถดำเนินการได้
 เฉพาะศาลที่ใช้ระบบไต่สวน

นายเข้มชัย ชูติวงศ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีตัวอย่างที่เสนอ ในความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรนั้น โดยหลักศาลพิจารณาคำพิพากษาได้ เพราะศาลต้องสอบถามให้ชัด ว่าเป็นลักทรัพย์หรือรับของโจร เมื่อปรากฏว่าการสอบถามไม่ชัดศาลต้องทำคำสั่งดำเนินการให้ถูกต้อง โดยการเพิกถอนใหม่เพื่อสอบถามให้ชัดอีกครั้ง และศาลต้องเยียวยาจำเลยในกรณีดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติศาลจะนำมาดำเนินการกระบวนการวิธีพิจารณาใหม่

กรณียกฟ้องเพราะเหตุเกิดข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณา มีข้อพิจารณาถึงระดับ ความร้ายแรง ๒ ระดับ คือ ๑) กรณีพบข้อผิดพลาดในศาลแรก ซึ่งในที่นี้หมายถึงศาลแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าศาลจะแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดได้หรือไม่ เพราะโดยหลักหากศาลพบ ข้อผิดพลาดก็จะดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง ดังนั้น ในศาลแรกจึงไม่ค่อยพบปัญหาดังกล่าว และ ๒) กรณี พบข้อผิดพลาดในศาลสูง หากเป็นข้อผิดพลาดร้ายแรงส่วนใหญ่ศาลจะไม่ย้อนกลับไปพิจารณาอีกครั้ง และศาลจะตัดสินยกฟ้อง

อย่างไรก็ตาม กรณีเสนอแก้ไขโดยเพิ่มคำว่า “อาจ” เห็นชอบด้วยในหลักการ แต่อาจไม่แก้ไข ปัญหาได้ทั้งหมดเพราะศาลจะสั่งหรือไม่สั่งก็ได้ เพราะหากเป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อยศาลสามารถสั่งแก้ไข และเยียวยาได้ แต่หากข้อผิดพลาดร้ายแรงจนกระทบสิทธิของคู่ความศาลอาจสั่งยกฟ้องได้

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการลักทรัพย์และรับของโจรต่อที่ประชุมว่า ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาล่าสุดแม้ศาลชั้นต้นหรือ ศาลอุทธรณ์จะยกฟ้องไปแล้ว ศาลฎีกาได้สั่งกลับมาให้ดำเนินการสอบถามให้ชัดเจนว่าการกระทำ ความผิดดังกล่าวรับสารภาพข้อหาใด ซึ่งกรณีการไม่ลงลายมือชื่อในคำฟ้อง ศาลได้กลับหลักโดยคำ พิพากษาศาลฎีกากำหนดให้ฟ้องนั้นชอบและศาลสามารถสั่งแก้ไขให้ถูกต้องได้

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญกร่างมาตรา ๑๙ เพื่อต้องการแก้ไขปัญหากรณีเกิดข้อผิดพลาดเพื่อคุ้มครองคู่ความ ซึ่งหากตัดความในวรรคสองออกอาจทำให้เกิดประเด็นข้อซักถามของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ว่า ตัดออกเพราะเหตุใด

นายอุดม รัฐอมฤต กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการกำหนดให้ศาลแก้ไข ข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาได้นั้น เมื่อพิจารณาแล้วการกำหนดให้มีการพิจารณาสองศาล อาจเป็นการกำหนดให้ศาลใดศาลหนึ่งสามารถปรับแก้ไขให้ถูกต้องได้หากพบข้อผิดพลาดได้

นายเข้มชัย ชูติวงศ์ กรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า ในศาลอาญา ที่พิจารณาคดีปกติศาลจะคุ้นเคยในระบบกล่าวหาโดยศาลจะต้องวางตัวเป็นกลาง ซึ่งในคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การที่ศาลพิจารณาแล้วจะมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วทำให้กระทบสิทธิ จำเลยส่วนใหญ่ศาลจะไม่สั่ง จึงบัญญัติไว้เพื่อลดข้อกังวลต่อจำเลยไว้ว่า หากพบข้อผิดพลาดหรือ บกพร่องทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้นศาลสามารถสั่งแก้ไขได้ ทั้งนี้ กรณีนี้เป็นการใช้ดุลพินิจของศาล หากศาล พบข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาร้ายแรงศาลอาจสั่งให้ยกฟ้องได้

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวให้ข้อมูลเพิ่มเติม ต่อที่ประชุมว่า กรณีการสั่งแก้ไขข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้นให้ถูกต้องนั้น พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๗ ได้กำหนดหลักการดังกล่าวไว้ เช่นเดียวกัน

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยในหลักการให้ตัดความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ ออก โดยรอการพิจารณาความเหมาะสมในการตัดความในวรรคสองไปตั้งเป็นข้อสังเกตท้ายรายงานของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ กรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องทางวิธีพิจารณาเกิดขึ้นโดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกาไปออกข้อกำหนดรองรับ

มาตรา ๒๐

มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐ เรื่องการทำคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดหรือการพิพากษาคดี มีสาระสำคัญและใช้หลักการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๐ ซึ่งมีความแตกต่างกันในเชิงการเรียบเรียงถ้อยคำและการกำหนดวรรค

ประเด็นการพิจารณา

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๐ ความเห็นในการวินิจฉัยคดีหมายความว่าความรวมถึงคำวินิจฉัยชี้ขาดส่วนตนด้วยหรือไม่ ซึ่งกฎหมายเดิมกำหนดให้มีการเปิดเผยด้วย

นายอติคม อินทุฤติ เลขานุการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ความเห็นส่วนตนรวมอยู่ในคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาลส่วนกลางด้วย โดยให้เปิดเผยโดยการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้เพิ่มขึ้นมาในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีวัตถุประสงค์ต้องการกำหนดให้เหมือนศาลรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้เปิดเผยคำวินิจฉัยส่วนกลางและความเห็นส่วนตน

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า เมื่อพิจารณาตามความในวรรคสามในการกำหนดให้คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จะไม่รวมความเห็นในการวินิจฉัยคดีซึ่งเป็นความเห็นส่วนตนตามความในวรรคสอง

นางขึ้นสมน นีวาทวงษ์ กรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า หากเป็นกรณีกฎหมายปัจจุบันบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐ ข้อความว่า “ความเห็นในการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษาหรือองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนให้เปิดเผยตามวิธีการที่ประธานศาลฎีกากำหนด” โดยร่างที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอได้กำหนดใช้ข้อความเดียวกัน โดยไม่มีการกำหนดให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาแต่อย่างใด แต่เป็นการเพิ่มขึ้นใหม่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น มาตรา ๒๐ จะไม่รวมความเห็นในการวินิจฉัยส่วนตน และกฎหมายเดิมไม่ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับความเห็นในการวินิจฉัยส่วนตนไว้ เพียงแต่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีการะบุให้มีการเปิดเผยตามวิธีการที่ประธานศาลฎีกากำหนดเท่านั้น

นายอติคม อินทุฤติ เลขานุการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาลไม่ได้หมายความว่าความเห็นส่วนตนแล้ว ขอเสนอให้ตัดออก เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเข้าใจว่าคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาลหมายความว่าความเห็นส่วนตน เพราะมาตรา ๔ นิยามคำว่า “ศาล” จะหมายความว่ารวมถึงตัวผู้พิพากษาดด้วย

อติคม

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า เสนอให้เพิ่มความในวรรคสองให้ครอบคลุมความเห็นในการวินิจฉัยคดีที่เป็นความเห็นส่วนตนให้เปิดเผยด้วย โดยเพิ่มความวรรคสองเป็นดังนี้ “ความเห็นในการวินิจฉัยคดีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญและให้เปิดเผยตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา”

นายอุดม รัฐอมฤต กรรมการการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่จำเป็นต้องเปิดเผย เพราะเป็นไปตามหลักกฎหมายในการรับฟังข้อเท็จจริงที่จำเลยถูกกล่าวหาและเป็นการใช้ดุลพินิจของศาลหากเห็นว่าผู้ใดผิดหรือไม่ผิด ซึ่งในองค์คณะผู้พิพากษาจะทราบอยู่แล้วว่าใครพิจารณาอย่างไร จึงไม่ใช่เรื่องที่จะต้องเปิดเผย

ประกอบกับการบัญญัติไว้ดังกล่าวจะเป็นการคุ้มครองผู้พิพากษาหรือคุ้มครองศาลได้ ซึ่งการกำหนดให้มีการเปิดเผยอาจเป็นการบีบบังคับผู้พิพากษาให้เปิดเผยได้ ทั้งนี้ กรณีศาลรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้เปิดเผยได้ เนื่องจากคดีที่อยู่ในอำนาจศาลรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องของหลักกฎหมายและเรื่องสาธารณะที่กระทบต่อสังคม

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากมองในฐานะผู้ปฏิบัติการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นการพิจารณาข้อเท็จจริง การกำหนดองค์คณะผู้พิพากษา ๙ คน ไว้ เพื่อต้องการให้ทราบความคิดเห็นของแต่ละคนว่ามีความเห็นอย่างไร ประกอบกับการบัญญัติไว้จะทำให้ผู้พิพากษาทุกคนต้องทำความเห็นและเกิดความโปร่งใสในทางปฏิบัติได้ จึงเห็นควรเปิดเผยความเห็นส่วนตนของผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณาคดี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปกป้องผู้พิพากษา ศาล และประโยชน์ส่วนรวมได้

นายสัก กอแสงเรือง กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เห็นควรให้มีการเปิดเผยคำวินิจฉัยส่วนตน เนื่องจากคำวินิจฉัยส่วนตนเป็นตัวกำหนดว่าผู้พิพากษาแต่ละคนได้พิจารณาคดีครบถ้วนจนได้ข้อยุติแล้ว

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอสอบถามผู้แทนจากสำนักงานศาลยุติธรรมว่า ปัจจุบันกรณีการเปิดเผยคำวินิจฉัยส่วนตนที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกากำหนดให้เปิดเผยศาลได้ใช้วิธีการใด

นายอติคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการเปิดเผยคำวินิจฉัยส่วนตนได้ทำการเปิดเผยโดยติดประกาศหน้าศาล

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กฎหมายเดิมไม่ได้มีการกำหนดเรื่องการอุทธรณ์ไว้ มาตรา ๒๐ ครอบคลุมเรื่องการอุทธรณ์หรือไม่ เพราะในหมวดการอุทธรณ์ใช้คำว่า “คำวินิจฉัยอุทธรณ์” และกรณีความเห็นผู้ไต่สวนอิสระต้องมีการเปิดเผยด้วยหรือไม่

นายอติคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ความเห็นของผู้ไต่สวนอิสระไม่มีการเปิดเผย เพราะผู้ไต่สวนอิสระไม่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดี

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๐ ครอบคลุมเรื่องการอุทธรณ์หรือไม่ นั้น มาตรา ๖๒ วรรคสอง ในหมวดการอุทธรณ์กำหนดให้นำความในมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์โดยอนุโลมรองรับไว้แล้ว

อติคม

นายเข้มชัย ชุตินวงศ์ กรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๒๐ ได้กำหนดคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาลใน ๒ ลักษณะ คือ ๑) คำพิพากษาที่เป็นคำวินิจฉัยส่วนตัว และ ๒) คำวินิจฉัยที่เป็นไปตามมติ คำวินิจฉัยทั้งสองต่างกันหรือไม่ หากต่างกันเสนอให้นำมาบัญญัติไว้ในมาตราเดียวกัน ซึ่งโดยหลักในกระบวนการพิจารณาผู้พิพากษาจะทำคำพิพากษาในความเห็นส่วนตัวโดยส่งเขปเพื่อมาแถลงในวันที่ลงมติ และจะจัดทำคำพิพากษาส่วนกลางอีกชั้นหนึ่งที่ประกอบด้วยรายละเอียดตามมาตรา ๒๑ ดังนั้น จึงเสนอให้แยกคำวินิจฉัยส่วนตัวแยกออกจากคำพิพากษาส่วนกลาง

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า คำพิพากษาที่เป็นคำวินิจฉัยส่วนตัว และคำวินิจฉัยที่เป็นไปตามมติ มีลักษณะต่างกัน โดยหลักผู้พิพากษาจะทำคำวินิจฉัยส่วนตัว ในวันนัดผู้พิพากษาจะอ่านคำแถลงตามลำดับอาวุโสสูงสุด เมื่อลงมติผลเป็นอย่างไรก็จะดำเนินการทำคำวินิจฉัยกลาง

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า “คำพิพากษาส่วนตัว” ไม่มี มีเพียง “คำวินิจฉัยส่วนตัว”

นายอุดม รัฐอมฤต กรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีดังกล่าวใช้คำว่า “ความเห็น” ไม่ได้ใช้คำว่า “คำวินิจฉัย”

นายธรรมบุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ความเห็นในการวินิจฉัยคดีไม่ได้กำหนดให้เปิดเผยตามกฎหมายเดิม เพราะกำหนดให้ศาลเดี่ยวพิจารณา แต่เมื่อกำหนดการอุทธรณ์ไว้ทำให้ต้องเสนออีกศาลหนึ่ง ซึ่งการกำหนดให้เปิดเผยดังกล่าวจะทำให้คู่ความหยิบยกนำความเห็นเสียงข้างน้อยของผู้พิพากษามาเป็นข้อต่อสู้คดีในการยื่นอุทธรณ์ได้ และอาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการพิจารณาคดีหรือไม่

นายสัก กอแสงเรือง กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เห็นควรให้เปิดเผยคำวินิจฉัยส่วนตัวของผู้พิพากษา และเสนอแก้ไขถ้อยคำมาตรา ๒๐ วรรคสอง เป็นดังนี้ “ความเห็นในการวินิจฉัยคดีและคำสั่งหรือคำพิพากษาลงมติตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญและให้เปิดเผยตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา”

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีดังกล่าวกำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ องค์ประกอบของคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล แล้ว

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ กรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่เสนอตามวรรคสอง ข้อความว่า “ความเห็นในการวินิจฉัยคดีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญและให้เปิดเผยตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา” และวรรคสามข้อความว่า “คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล ให้เปิดเผยโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนความเห็นในการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนให้เปิดเผยตามวิธีการที่ประธานศาลฎีกากำหนด” นั้น หากมองในมุมมองนักกฎหมายใช้ถ้อยคำตามวรรคหนึ่งมีความเหมาะสมมากกว่า แต่หากต้องการกำหนดให้บุคคลทั่วไปอ่านเข้าใจง่ายเห็นควรบัญญัติไว้ในวรรคสาม

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นควรกำหนดถ้อยคำเหมือนในวรรคสาม เพื่อบุคคลทั่วไปเข้าใจและเห็นถึงเจตนารมณ์ของศาลที่ต้องการสร้างความโปร่งใส

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวสรุป ต่อที่ประชุมว่า ที่ประชุมเห็นควรกำหนดให้มีการเปิดเผยความเห็นส่วนตนในการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนตามวิธีการที่ประธานศาลฎีกากำหนดไว้ในวรรคสาม และขอ สอบถามเพิ่มเติมหากกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูล และการเปิดเผยดังกล่าวเป็นการพาดพิงบุคคลอื่น ที่ไม่ควรเปิดเผยกรณีนี้จะต้องพิจารณาอย่างไร

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณี การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดให้รับทราบ ซึ่งได้กำหนดวิธีการเปิดเผยไว้ใน ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรแก้ไขมาตรา ๒๐ วรรคสาม เห็นควรกำหนดให้มีการเปิดเผยความเห็น ในการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนตามวิธีการที่ประธานศาลฎีกากำหนด โดยมีการแก้ไขความในวรรคสาม เป็นดังนี้

“คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล ให้เปิดเผยโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนความเห็นในการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนให้เปิดเผยตาม วิธีการที่ประธานศาลฎีกากำหนด”

มาตรา ๒๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๑ เรื่องรายการในคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล ความใน (๑) – (๗) ใช้ถ้อยคำเหมือนกับมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทุกประการ ต่างกันเพียงกฎหมายเดิมใช้คำว่า “ความเห็นในการวินิจฉัยคดีอย่างน้อยต้องประกอบด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๑ คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาลต้องประกอบด้วยเหตุผลในการวินิจฉัยส่วนตนกฎหมายเดิมไม่ได้บัญญัติไว้

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าว ต่อที่ประชุมว่า เหตุผลที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือ คำพิพากษาของศาลต้องประกอบด้วยเหตุผลในการวินิจฉัยนั้น เนื่องจากที่ผ่านมาผู้พิพากษาใช้เวลาในการเขียนคำวินิจฉัยนาน จึงเห็นควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกาออกข้อกำหนดให้ผู้พิพากษาเขียน แต่สาระสำคัญว่ามีประเด็นอะไรบ้างโดยอ้างพอสังเขป

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้คงมาตรา ๒๑ ไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๒๒

ไม่มีการแก้ไข

อธิคม

มาตรา ๒๒ เป็นเรื่องว่าด้วยการร้องขอต่อศาลให้ออกหมายจับหรือหมายขังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย ใช้ถ้อยคำเดิมตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่างกันเพียงแก้ไขจากคำว่า “คณะกรรมการไต่สวน” เป็นคำว่า “คณะผู้ไต่สวนอิสระ”

ประเด็นการพิจารณา

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง เป็นกรณีอ้างเหตุในการออกหมายจับหรือหมายขังนั้น ข้อความว่า “เนื่องจากมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา” เป็นการบัญญัติไว้กว้างเกินไป หากกำหนดไว้แต่คำว่า “ตามมาตรา ๑๐ (๑)” ได้หรือไม่

นายอริคม อินทุพุฒิ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๒ ได้ใช้ถ้อยคำเดิมตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้คงมาตรา ๒๒ ไว้ตามร่างเดิม

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อประชุมเสนอว่าเนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... มีเนื้อสาระที่ต้องพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบ จึงกำหนดให้นัดประชุมเพิ่มเติมเป็น ๒ วัน ต่อสัปดาห์ ได้แก่ วันจันทร์ ในเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา และวันพุธในเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา แต่เฉพาะในการประชุมครั้งถัดไปในวันพุธที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ ให้นัดประชุมเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

เมื่อได้เวลาพอสมควรแล้ว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านและกล่าวปิดประชุม โดยนัดประชุมครั้งถัดไปในวันพุธที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการหมายเลข ๓๐๘ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

นางธนีสร ยอดอินทร์ นิตกรชำนาญการ ผู้จัดทำบันทึกการประชุม
นายณัฐชัย เปรมประเสริฐ ผู้ช่วยเลขานุการฯ ตรวจ
นายธนรัฐ แสนแก้ว ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงาน
คณะกรรมการวิสามัญ ๖ ทาน
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

ธนีสร

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

(ศาสตราจารย์พิเศษวิทวัส วรณแสง)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ....

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

